Podpisnik: Tomaž Iglič
Izdajatelj: SIGOV-CA
Številka certifikata: 647E942D00000000567D9054
Potek veljavnosti: 02. 06. 2026
Čas podpisa: 02. 12. 2024 13:58
Št. dokumenta: 8421-25/2019-9
DOKUMENT JE ELEKTRONSKO PODPISAN

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

URAD ZA REGIJSKO DELOVANJE

Izpostava Ljubljana

Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

T: 01 471 32 88
F: 01 471 33 39
E: gp.lj@urszr.si
www.sos112.si/ljubljana

Številka: 8421-25/2019-9 - DGZR
Datum: 02. 12. 2024

REGIJSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB ŽELEZNIŠKI NESREČI NA OBMOČJU LJUBLJANSKE REGIJE

VERZIJA 2.2 (ažurirano november 2024)

	ORGAN	DATUM	PODPIS ODGOVORNE OSEBE
SPREJEL	Izpostava URSZR Ljubljana		Tomaž Iglič vodja izpostave
ODOBRIL	Poveljnik CZ za Ljubljansko regijo		Tomaž Iglič Za Pov. CZ za LJ regijo
IZDELAL/SKRBNIK	Izpostava URSZR Ljubljana		

KAZALO

1. ŽELEZNIŠKA NESREČA 3

1.1. Uvod 3

1.2. Železniško omrežje 4

1.3. Obseg in struktura železniškega prometa 5

1.4. Značilnosti železniške nesreče 5

1.5. Varnost prevozov v železniškem prometu 7

1.6. Verjetnost nastanka verižne nesreče 7

1.7. Sklepne ugotovitve 7

2. OBSEG NAČRTOVANJA 8

2.1. Temeljne ravni načrtovanja 8

2.2. Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči 9

3. KONCEPT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB ŽELEZNIŠKI NESREČI 9

3.1 Temeljne podmene načrta 9

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja 10
3.2.1 Koncept odziva ob železniški nesreči 10

3.3 Uporaba načrta 11

4. SILE IN SREDSTVA ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ TER VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA 12

4.1 Organi in organizacije, ki lahko sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske pristojnosti 12
4.1.1 Državni organi na regijskem nivoju 12
4.1.2 Sile za zaščito, reševanje in pomoč na regijski ravni 12

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta 13

4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta 13

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE 13

5.1 Opazovanje in obveščanje 14
5.1.1. Posredovanje informacij o nesreči 14

5.2 Obveščanje pristojnih organov in služb 15

5.3. Obveščanje javnosti 17

5.4. Alarmiranje 17

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV 18

6.1 Aktiviranje organov vodenja in strokovnih služb 18

6.2 Aktiviranje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč 18

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih 18

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE 19

7.1. Organi in njihove naloge 19
7.1.1. Poveljnik CZ in namestnik poveljnika CZ za ljubljansko regijo: 19
7.1.2. Štab CZ za ljubljansko regijo: 19
7.1.3. Izpostava URSZR Ljubljana 20
7.1.4. Dejavnost Policijske uprave Ljubljana: 20

7.2. Operativno vodenje 21

7.3. Zaščita in reševanje ob železniški nesreči 21

7.4. Organizacija zvez 23

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI 24

8.1 Ukrepi zaščite in reševanja 24
8.1.1. RKB zaščita 24
8.1.2. Evakuacija 24
8.1.3. Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev 25

8.2 Naloge zaščite in reševanja 25
8.2.1. Gašenje in reševanje 25
8.2.2. Tehnično reševanje 25
8.2.3. Nujna medicinska pomoč 26
8.2.4. Identifikacija oseb 27
8.2.5. Psihološka pomoč 27

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA 27

10. RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM OKRAJŠAV 29

10.1 Pomen pojmov 29

10.2 Razlaga okrajšav 29

11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV 30

11.1 Skupne priloge 30

11.2 Posebne priloge 30

11.3 Skupni dodatki 30

11.4 Posebni dodatki 31

ZAP. ŠT.	DOPOLNJENO/AŽURIRANO (POGLAVJE, TOČKA)	DATUM
1.	V točki 1.1 je dopolnjena Zakonodaja.	14.11.2024
2.	V točki 1.3. je ažurirano dnevno število vlakov po progovnih odsekih	14.11.2024
3.	V točki 6.2. je dopisan postopek aktiviranja Policije	14.11.2024
4.	V točki 10.2. je dodana kratica TETRA	14.11.2024

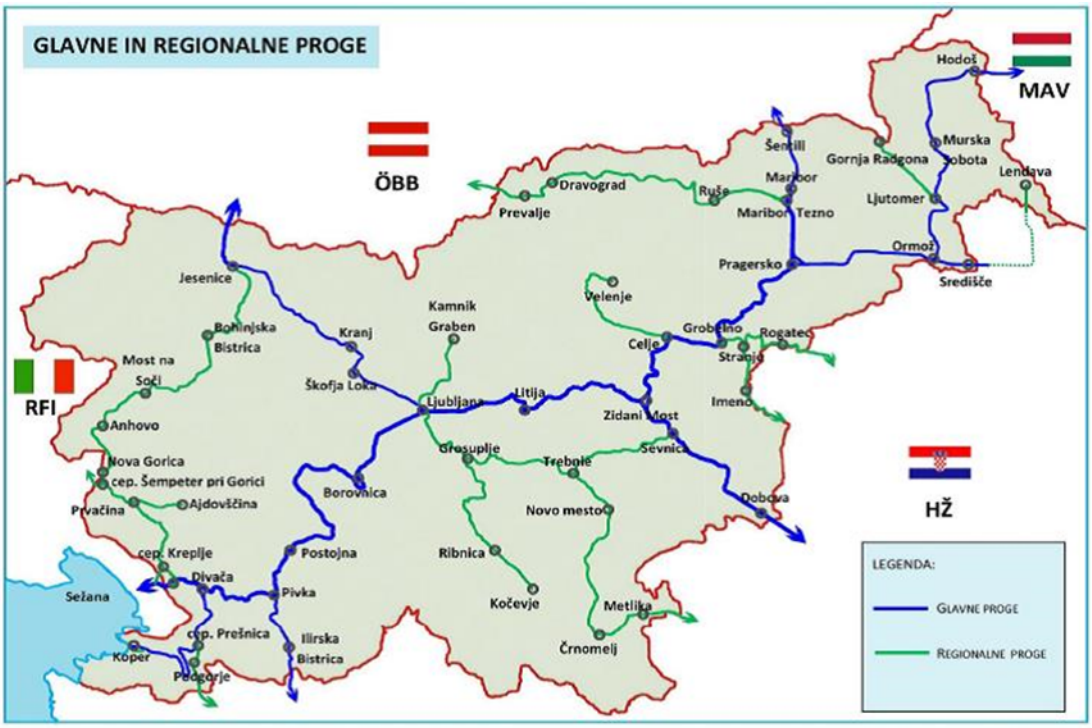
1. ŽELEZNIŠKA NESREČA

1.1. Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob železniški nesreči v ljubljanski regiji je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur.l.RS, št. 51/06 in 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22), v skladu z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur.l.RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Zakonom o železniškem prometu (Ur.l.RS, št. 99/15, 30/18, 82/21 in 54/22 – ZUJPP), Zakonom o prevozu nevarnega blaga (Ur.l.RS, št. 56/15), Zakonom o varnosti v železniškem prometu (Ur.l.RS, št. 30/18), Uredbo o kategorizaciji prog (Ur.l.RS, št. 66/2012), z Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur.l.RS, št. 92/07), Programom omrežja 20021 (ver. 1.0 – veljavnost od 123.12.2020) oceno ogroženosti Slovenskih železnic in v skladu z Državnim načrtom zaščite in reševanja ob železniški nesreči v Republiki Sloveniji (ažurirana verzija 3.2 – julij 2024).

Ta načrt predstavlja zamisel zagotovitve pravočasnega in organiziranega ukrepanja ob železniški nesreči manjšega ali večjega obsega ob upoštevanju razpoložljivih sil in sredstev ter s tem učinkovito zaščito, reševanje in pomoč na območju ljubljanske regije.

1.2. Železniško omrežje

Slika 1: Glavne in regionalne proge (vir: https://www.slo-zeleznice.si - Slovenske železnice).

Glede na Uredbo o kategorizaciji prog in povezovalno vlogo železniškega prometa v ljubljanski regiji, se železniške proge delijo na glavne in regionalne.

Odseki glavne proge v ljubljanski regiji so:
- odsek glavne dvotirne elektrificirane proge: Logatec – Ljubljana – Sava v skupni dolžini 80 km;
- odsek glavne enotirne elektrificirane proge: Medvode – Ljubljana v dolžini 12 km.

Po odsekih teh prog poteka mednarodni in notranji potniški in tovorni promet, po nekaterih pa se prevažajo tudi nevarne snovi.

Regionalne proge so:
- Ljubljana Šiška – Kamnik Graben dolžine 23 km;
- odsek Ljubljana – Ivančna Gorica dolžine 41 km in
- Grosuplje – Kočevje dolžine 49 km.

Regionalne proge so enotirne in neelektrificirane.

Železniški promet v ljubljanski regiji upravlja neposredno ali posredno prometna operativa, katere sedež je na postaji Ljubljana, za odsek proge Ljubljana – Logatec pa v Postojni in deluje neprekinjeno 24 ur/365 dni. Prometna operativa zbira podatke o vseh izrednih dogodkih na svojem območju in z njimi seznanja ReCO Ljubljana. Na območju prometne operative Ljubljana se nahaja 5 lokacij vodenja prometa, ki lokalno urejajo železniki promet in sicer: LVP Ljubljana, LVP Ljubljana – Šiška, LVP Ljubljana – Zalog, LVP Zidani Most in LVP Grosuplje ter lokacija vodenja prometa Jesenice, na kateri se železniški promet vozi daljinsko (postaja Medvode). Na območju prometne operative Postojna se promet vodi daljinsko iz CVP Postojna (postaje na odseku proge Ljubljana – Logatec).

Posebej ogroženih železniških odsekov na območju ljubljanske regije NI.

1.3. Obseg in struktura železniškega prometa

V mestu Ljubljana se stikajo proge, ki tvorijo hrbtenico slovenskega železniškega križa. Najbolj obremenjeni del tega križa pa je odsek proge Logatec – Ljubljana - Sava.

Dnevno število vlakov po progovnih odsekih je naslednje:
Na odseku Logatca do Ljubljane je dnevno tudi 104 vlakov (24 ur), na odseku Ljubljana - Sava je ob delovnikih tudi 123 vlakov, na odseku Ljubljana - Šiška – Kamnik 35 vlakov na dan, na odseku Medvode – Ljubljana ob delovnikih okoli 63 - 90 vlakov na dan, na odseku Ljubljana – Ivančna Gorica ob delovnikih 31 vlakov ter na odseku Grosuplje – Kočevje ob delovnikih približno 11 vlakov na dan.

Od februarja 2021 se na progi Grosuplje – Kočevje ravno tako kot na vseh ostalih progah izvaja poleg tovornega prometa tudi potniški promet.

Daleč največ potnikov sprejme in odpravi postaja Ljubljana (na leto 2.500.000), zelo veliko potnikov pa imata tudi postaji Litija in Domžale.
Za tovorni železniški promet je v regiji najpomembnejša postaja Ljubljana - Zalog in Ljubljana Moste s kontejnerskim terminalom.

1.4. Značilnosti železniške nesreče

Tako kot za druge nesreče je tudi za železniško nesrečo značilno, da:
- se običajno zgodi brez opozorila in nepričakovano,
- je lahko veliko ranjenih in mrtvih,
- pritegne pozornost medijev,
- povzroča psihološke težave tako pri preživelih, kot pri reševalcih in svojcih.

Železniško nesrečo lahko povzročijo:
- tehnični in drugi vzroki (stanje proge, okvare vozil, okvare na signalizaciji, človeški dejavnik in drugi),
- naravne in druge nesreče (potres, poplava, zemeljski plaz, požar, nesreča pri prevozu nevarnih snovi, človeški dejavniki in drugi),
- teroristični napad.

Za preprečevanje terorizma in drugih oblik varnosti v železniškem prometu ima upravljavec javne železniške infrastrukture izdelano navodilo o varovanju potnikov, osebja in premoženja na železniškem območju in v vlakih. Le-to predpisuje omejitve dostopa, ukrepe ob grožnjah, sumljivih najdbah, ob eksploziji na postajnem območju ali vlaku in postopke za pregled proge in odpravljanje posledic terorističnih dejanj.

Večji del odsekov glavne dvotirne proge Logatec – Ljubljana – Sava, odseka glavne proge Medvode – Ljubljana, regionalne proge Ljubljana Šiška – Kamnik Graben, Ljubljana – Ivančna Gorica in del proge Grosuplje – Kočevje, ki poteka po območju občine Grosuplje ležijo na območju, kjer lahko pride do potresa VIII. stopnje po EMS (Evropska potresna lestvica). Potres tako lahko povzroči tudi železniško nesrečo.

Na območju ljubljanske regije lahko pride do železniške nesreče zaradi:
- trčenja vlakov,
- iztirjanja vlakov,
- naleta vlakov,
- požara na vlaku ali v okolici proge,
- eksplozije na vlaku in
- poškodbe na progi (kamenje, plaz, poplave, potres,…).

V vseh teh primerih lahko pride do poškodb vlečnih vozil in vagonov ter v skrajnih primerih in do prevrnitve posameznih vagonov. Posledice ob nesreči pri prevozu nevarnih snovi so lahko hude, predvsem zaradi večjih količin prepeljanega tovora kot v cestnem prometu. Število mrtvih in poškodovanih je bo trčenju potniških oziroma potniškega in tovornega vlaka večje. Dodatne

težave pri izvajanju zaščite in reševanja se pojavijo, ko pride do železniške nesreče na težko dostopnem terenu ali pri iztirjenju vlaka in padcu tirnih vozil v vodo, kjer je potrebno premagovati tudi orografske ovire.
Večina vseh prog na območju ljubljanske regije je lahko dostopnih po cestah ali gozdnih poteh, pri dvotirnih progah pa je možno priti na kraj nesreče z vlakom oziroma z motornim vozilom za posebne namene po nepoškodovanem tiru.
Možnosti, da bi vlak po iztirjenju zdrsnil v vodo zaradi različnih vzrokov, so na območju ljubljanske regije na odsekih, ki prečkajo reki Ljubljanico in Savo in ob samem toku reke Save.

Glede na vrsto, kraj in posledice železniške nesreče pa ločimo:

- glede na vrsto vlaka:
  - nesreča potniškega vlaka,
  - nesreča tovornega vlaka,
- kraj nesreče in posebno reševanja:
  - na težko dostopnem terenu in iztirjenju vlaka ter padcu tirnih vozil v vodo,
  - na železniški postaji,
  - pri prevozu nevarnih snovi,
  - zaradi eksplozije na vlaku.

D – 600 Ocena ogroženosti

1.5. Varnost prevozov v železniškem prometu

Obstoječe železniške proge so bile zgrajene pretežno v devetnajstem stoletju.

Kljub temu, da je varnost v železniškem prometu na visokem nivoju in se železniške nesreče zgodijo sorazmerno redko, so lahko posledice ob predpostavki, da je v povprečju na vsakem potniškem vlaku 71 potnikov in da tehta tovorni vlak v povprečju 907,4 ton in da lahko ob nesreči pri prevozu nevarnih snovi, le-te nenadzorovano uhajajo v okolje, katastrofalne.

V letu 2020 je bilo po slovenskih železnicah prepeljanih 2.237.842 potnikov in opravljenih 129,1 milijon potniških kilometrov. V tovornem prometu je bilo prepeljanih 4.738 (1000 t) ton blaga in opravljenih 152,2 milijona tonskih kilometrov (vir: https://www.stat.si - Statistični urad Slovenije).

Posebno nevarnost v tovornem prometu predstavlja prevoz nevarnih snovi, zlasti ko zaradi posledic nesreče pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolju. Le-to se izvaja na vseh progah po mednarodnih predpisih RID. V letu 2019 je bilo z vlaki prepeljanega več kot 1,7 milijona ton nevarnega blaga. Največji delež tega blaga so še vedno predstavljale vnetljive tekočine, in sicer 91% vsega prepeljanega nevarnega blaga (vir: https://www.stat.si - Statistični urad Slovenije).

Zadnja večja nesreča v ljubljanski regiji se je zgodila 4.junija 2019, ko sta na železniški postaji Ljubljana bočno trčila premikalna lokomotiva in elektromotorna garnitura. Nastala je večja materialna škoda. Poškodovanih ni bilo (vir: SŽ Letno poročilo 2019).

1.6. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob železniški nesreči lahko pride do verižnih nesreč, kot so:
- požar,
- eksplozija,
- nenadzorovana uhajanja nevarnih snovi v okolje,
- poškodbe infrastrukture.

D-601 Pregled železniških postaj na območju ljubljanske regije

1.7. Sklepne ugotovitve

Glede na dejstvo, da je na območju Izpostave URSZR Ljubljana:
- 80 km glavne dvotirne proge, 12 km glavne enotirne proge in 113 km regionalnih prog,
- da pelje na odseku od Logatca do Ljubljane je ob delovnikih povprečno okoli 135 -140 vlakov na dan (24 ur), na odseku Ljubljana - Sava je ob delovnikih povprečno 150 - 160 vlakov na dan, na odseku Ljubljana - Šiška – Kamnik 48 vlakov na dan, na odseku Medvode – Ljubljana ob delovnikih okoli 85 - 90 vlakov na dan, na odseku Ljubljana – Ivančna Gorica ob delovnikih 48 vlakov ter na odseku Grosuplje – Kočevje ob delovnikih približno 22 vlakov na dan.
- da je Ljubljana politično, kulturno, poslovno, šolsko središče in je število potnikov v vlakih ob petkih s katerimi se odpeljejo domov, večje kot je slovensko povprečje (98 potnikov), sicer pa se prepelje v povprečju le 71 potnikov na vlak, kar kaže na tendenco padanja prevozov potnikov z vlakom,
- da tehta v povprečju tovorni vlak 907,4 tone, lahko v primeru železniške nesreče pričakujemo veliko število ranjenih in mrtvih zlasti, če sta v nesreči udeležena potniški in tovorni vlak, naložen z nevarnimi snovmi. Posledice so lahko še posebej hude, če pride med nesrečo do eksplozije.

Najhujše posledice v primeru železniške nesreče lahko glede na večje število vlakov pričakujemo v jutranjem in popoldanskem času (prevoz potnikov v službo, šolo in nazaj) ter ob koncu tedna (vračanje dijakov in študentov, ki bivajo v Ljubljani).

Obstoječe železniške proge na območjih lokalnih skupnosti ljubljanske regije, s svojimi tehničnimi parametri in zmogljivostmi ne ustrezajo sodobnim prevoznim potrebam kljub temu, da je vsa infrastruktura SŽ kljub starosti ustrezno vzdrževana.

Tudi na območju ljubljanske regije železniška proga poteka ob vodotokih, kjer ob nesreči lahko pride do nenadzorovanega uhajanja v okolje in razlitja nevarnih snovi v vodotoke in s tem onesnaženja vode in podtalnice ter vodovarstvenih območij.

Upravljavec javne železniške infrastrukture je ob železniški nesreči dolžan vzpostaviti in vzdrževati pripravljenost za ukrepanje ob železniški nesreči in organizirati potrebne sile za reševanje in pomoč. Upravljavec ravno tako zagotavlja obveščanje, zavaruje promet na progi in ima določene vodje intervencij (vodje lokacij oziroma pooblaščeni strokovni sodelavci).

V primeru, da pride do železniške nesreče pri prevozu nevarnih snovi je prevoznik dolžan zavarovati, pobrati oziroma odstraniti nevarne snovi. Če prevoznik tega ne more izvesti, mora poklicati organizacijo, ki je pooblaščena za reševanje nesreč z nevarnimi snovmi, da to stori na njegove stroške.

Tudi načrti občin za ukrepanje ob železniški nesreči morajo vsebovati ukrepe za zaščito ljudi, živali in okolja ob železniški nesreči z nevarno snovjo.

Z vključevanjem Slovenije v evropsko mrežo hitrih prog se bo povečala kakovost železniškega sistema, s tempa tudi varnost prevoza po železnici. Verjetnost nastanka nesreče se bo s tem še zmanjšala, zaradi višjih hitrosti in večje zasedenosti vlakov pa bodo posledice možnih nesreč večje.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. Temeljne ravni načrtovanja

Z regijskim načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč ob nesreči manjšega obsega ter zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje, ki so v pristojnosti regije.

Temeljni načrt je državni načrt s katerim se uskladijo načrti vseh nosilcev načrtovanja.

Glede na temeljni načrt in regijsko oceno ogroženosti dele načrta (obveščanje in alarmiranje in izvajanje zaščitnih ukrepov ob železniški nesreči) zaščite, reševanja in pomoči ob železniški nesreči izdelajo občine *Borovnica, Brezovica, Dobrepolje, Dol pri Ljubljani, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Kočevje, Litija, Ljubljana, Logatec, Medvode, Ribnica, Škofljica, Trzin, Velike Lašče in Vrhnika.* Občine, ki sodijo v 2.razred ogroženosti, kjer potekajo železniške proge vendar po katerih ni prevoza nevarnih snovi in kjer so železniške postaje, ki niso namenjene za manipuliranje z nevarnimi snovmi ni potrebno izdelati načrta zaščite in reševanja oziroma delov načrta (Ivančna Gorica in Mengeš).

V delih načrta zaščite in reševanja občine razčlenijo obveščanje ob železniški nesreči in predvidijo izvajanje zaščitnih nalog in zaščitnih ukrepov za ljudi, živali in okolja ob železniški nesreči z nevarno snovjo. Ocene možnih posledic železniške nesreče z nevarno snovjo posreduje upravljavec javne železniške infrastrukture ali prevoznik.

S tem načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito in reševanje, ki so v državni pristojnosti in so podrobneje razčlenjeni na regijski ravni.

2.2. Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči

Ob železniški nesreči se upoštevajo predvsem načelo pravice do varstva, načelo pomoči, načelo javnosti, načelo preventive, načelo odgovornosti in načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.

3. KONCEPT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB ŽELEZNIŠKI NESREČI

3.1 Temeljne podmene načrta

1. Varstvo pred posledicami železniške nesreče zagotavljajo v okviru svojih pristojnosti upravljavec javne železniške infrastrukture, prevozniki, ministrstvo pristojno za infrastrukturo, prebivalci kot posamezniki, prebivalci organizirani v prostovoljne reševalne sestave ter druge nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje ter lokalne skupnosti in državni organi skladno s svojimi pristojnostmi.
2. Regijski načrt zaščite in reševanja ob železniški nesreči v ljubljanski regiji je izdelan za ukrepanje ob železniški nesreči manjšega obsega. Vsem udeležencem v železniški nesreči morajo pristojni organi in službe zagotoviti takojšnjo in ustrezno strokovno pomoč.
3. Ob železniški nesreči z nevarnimi snovmi morajo biti ogroženi prebivalci pravočasno in objektivno obveščeni o nesreči, pričakovanih nevarnostih, možnih posledicah nesreče, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči. Informacije o tem pristojni organi sproti dopolnjujejo in objavljajo.
4. Ob železniški nesreči je za operativno izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči na kraju nesreče odgovoren vodja intervencije, ki so mu neposredno podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog na terenu. Vodje oziroma šefi nadzornih postaj so v primeru železniške nesreče vodje intervencije na njihovem območju, ko pa se vodja intervencije imenuje iz vrst GE širšega pomena, pristojni vodja nadzorne postaje strokovno pomagajo vodji intervencije, pri nesreči z nevarnim blagom pa je tudi prevoznik dolžan imenovati svojega strokovnjaka pri določitvi in izvajanju zaščitnih ukrepov v okolju.
5. Če regijski viri ob železniški nesreči manjšega obsega ne zadoščajo, poveljnik CZ za ljubljansko regijo ali namestnik poveljnika zaprosi za pomoč sosednje regije oziroma državo.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

3.2.1 Koncept odziva ob železniški nesreči

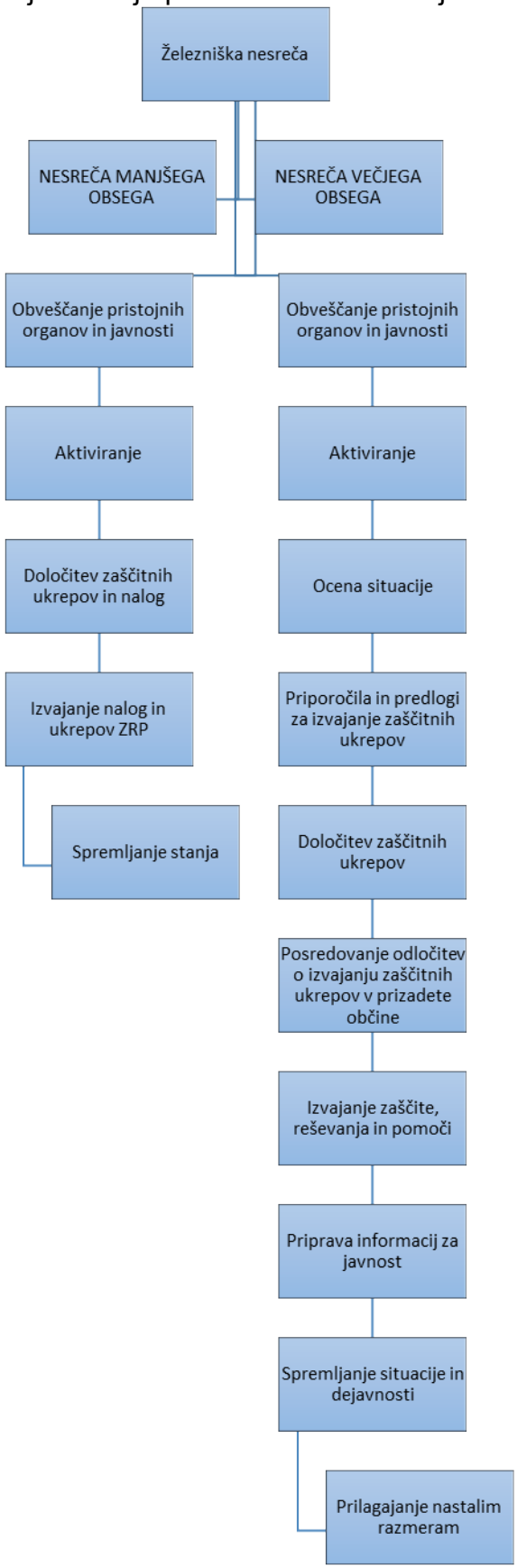
Koncept odziva ob železniški nesreči temelji na posledicah nesreče (človeške žrtve, materialna škoda in škoda v naravnem okolju). Prvo oceno o obsegu nesreče poda vodja intervencije in sicer na osnovi ogleda in števila ranjenih ali mrtvih.

NESREČA MANJŠEGA OBSEGA (resna nesreča) je, ko je ena ali več oseb izgubilo življenje ali težje poškodbe petih ali več oseb, nastala je materialna škoda na sredstvih železnice ali na okolju.

Poleg reševalnih sil in sredstev prevoznika oziroma upravljavca javne železniške infrastrukture, železniško nesrečo obvladujejo sile za ZRP. Izvaja se obveščanje javnosti in prebivalcev, alarmiranje (ob nesreči z nevarnimi snovmi), aktiviranje sil za ZRP, določitev zaščitnih ukrepov in nalog, izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ter spremljanje stanja.

NESREČA VEČJEGA OBSEGA je, ko je več deset mrtvih in ranjenih, nastala je velika materialna škoda na sredstvih železnice ali na okolju. Za obvladovanje in nadzor železniške nesreče je potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva. Izvaja se obveščanje pristojnih organov in javnosti, aktiviranje sil za ZRP, na osnovi ocene situacije poveljnik CZ RS določi zaščitne ukrepe in naloge.

Potek glavnih dejavnosti je prikazana na naslednji shemi (spodaj).

Shema št. 1: Koncept odziva ob železniški

3.3 Uporaba načrta

Regijski načrt zaščite in reševanja ob železniški nesreči se aktivira, ko pride do železniške nesreče manjšega ali večjega obsega na območju ljubljanske regije.

Odločitev o uporabi regijskega načrta zaščite in reševanja ob železniški nesreči sprejme poveljnik CZ za ljubljansko regijo ali njegov namestnik v skladu z zakonom in pristojnostmi.

4. SILE IN SREDSTVA ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ TER VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Organi in organizacije, ki lahko sodelujejo pri izvedbi nalog iz regijske pristojnosti

4.1.1 Državni organi na regijskem nivoju

– Uprava RS za zaščito in reševanje, Izpostava Ljubljana,
– Ministrstvo za notranje zadeve, Policijska uprava Ljubljana.

<u>Enote, službe, zavodi, ki jih organizirajo državni organi in drugi so:</u>
- javna zdravstvena služba – službe NMP,
- enote upravljavca javne železniške infrastrukture,
- policijske postaje.

4.1.2 Sile za zaščito, reševanje in pomoč na regijski ravni

<u>Enote, službe in organi CZ za ljubljansko regijo:</u>
– poveljnik CZ za ljubljansko regijo,
– namestnik poveljnika CZ za ljubljansko regijo,
– štab CZ za ljubljansko regijo,
– služba za podporo,
– enota za popolnitev regijskega centra za obveščanje (ReCO).

<u>Enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij:</u>

Prostovoljne in humanitarne organizacije, ki se glede na poslanstvo in razpoložljivost prostovoljcev ter materialnih sredstev lahko vključijo v izvajanje nalog pomoči in oskrbe prebivalcev ob naravnih in drugih nesrečah:
- Območna združenja Rdečega križa Domžale, Grosuplje, Kočevje, Ljubljana, Logatec, Litija in Vrhnika,
- gasilske enote širšega pomena (PGD Kamnik, PGD Kočevje, PGD Litija, GB Ljubljana, PGD Ribnica, CZR Domžale, PGD Stara Vrhnika, PGD Grosuplje, PGD Stična, PGD Dolnji Logatec),
- enote za postavitev začasnih prebivališč (državna enota – zagotavljata Zveza tabornikov Slovenije in Združenje Slovenskih katoliških skavtinj in skavtov),

- stacionariji in nastanitvene enote (državna enota – zagotavlja RKS),
- poizvedovalna služba (državna enota – zagotavlja RKS),
- zveza radioamaterjev Slovenije (regijska ekipa radioamaterjev Ljubljana).

Za pripravljenost, opremljenost in usposobljenost enot so zadolženi ustanovitelji. Obveznosti ustanoviteljev so opredeljene v merilih za organiziranje, usposabljanje in opremljanje in v pogodbah o sofinanciranju ob nesrečah, za tiste, ki jih sklepajo.

Ob železniški nesreči se lahko v skladu s potrebami in načelom postopnosti v izvajanje vključijo regijske in občinske sile za zaščito, reševanje in pomoč, katere so opredeljene v regijskem in občinskih načrtih zaščite in reševanja.

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ za ljubljansko regijo
P – 2	Podatki o delavcih Izpostave URSZR Ljubljana
P – 3	Pregled sil za ZRP
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P - 25	Pregled humanitarnih (človekoljubnih) organizacij, ki sodelujejo pri oskrbi prebivalcev
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Načrtuje se zaščitna in reševalna oprema ter orodja (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci) ter materialna sredstva za ZRP iz državnih rezerv.

P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP

4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in drugih sil za ZRP),
- stroški usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevozne stroške, storitve,…).

D-1 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZiR

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1 Opazovanje in obveščanje

5.1.1. Posredovanje informacij o nesreči

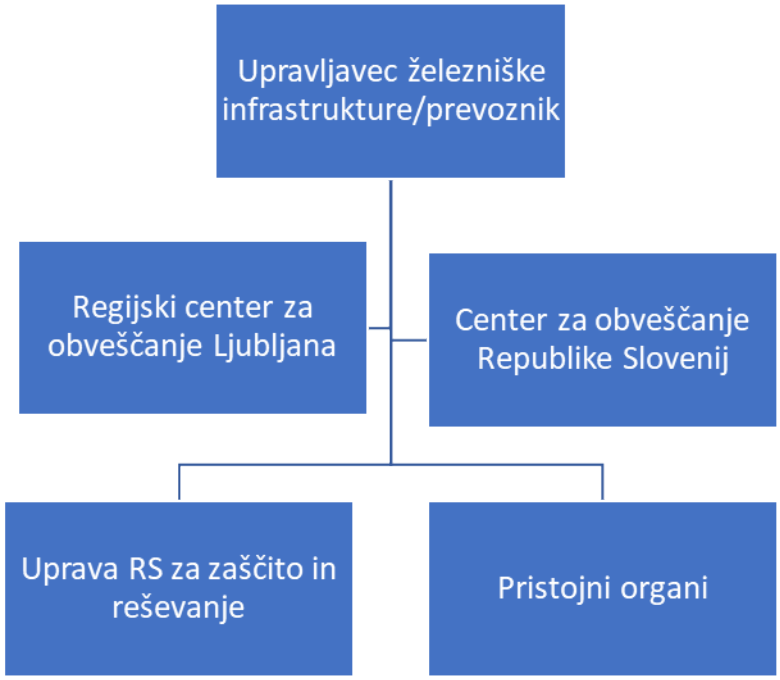
Vsakdo, ki opazi ali izve za nevarnost železniške nesreče, mora o tem takoj obvestiti pristojni ReCO Ljubljana na telefonsko številko 112. ReCO preveri verodostojnost obvestila pri upravljavcu javne železniške infrastrukture ali pri prevozniku, v kolikor je prišlo do nesreče pri prevozu nevarnih snovi.

Upravljavec javne železniške infrastrukture ali prevoznik o vsaki železniški nesreči, če so poškodovane osebe ali če se nesreča zgodi med nakladanjem, polnjenjem, prevozom ali razkladanjem nevarnega blaga, mora če je v dogodku udeleženo le osebje ali sredstva prevoznika, takoj obvestiti ReCO Ljubljana na številko 112. Informacije, ki jih sporočita morata takoj, ko je to mogoče sporočiti tudi na predpisanem obrazcu za obveščanje po elektronski pošti oziroma po faksu.

Obvestilo o železniški nesreči mora vsebovati podatke o:

1. času in kraju nastanka dogodka
2. vrsti dogodka
3. vrsti ogroženosti:
   - zaradi nesreče potniškega ali tovornega vlaka,
   - zaradi tovora ali
   - zaradi naravne nesreče.
4. obliki ogroženosti:
   - trčenje vlaka,
   - iztirjenje vlaka,
   - nesreča na nivojskem prehodu,
   - nesreča, ki jo osebam povzročijo tirna vozila med gibanjem,
   - požar na vlaku ali okolici ali
   - druge vrste nesreč.
5. nesreči:
   - število udeležencev nesreče,
   - posledice nesreče,
   - število poškodovanih oseb in
   - število mrtvih oseb.
6. izvedenih ukrepih in potrebni pomoči

ReCO o železniški nesreči obvesti CORS in ali v obratni smeri.

Shema 1: Posredovanje podatkov o železniški nesreči.

5.2 Obveščanje pristojnih organov in služb

ReCO Ljubljana o železniški nesreči na območju ljubljanske regije obvesti:
- CORS (če je o nesreči prej obveščen ReCO Ljubljana),
- OKC PU Ljubljana,
- poveljnika oziroma namestnika poveljnika CZ za ljubljansko regijo,
- vodjo izpostave URSZR Ljubljana oziroma njegovega namestnika,
- pristojne inšpekcijske službe in
- druge odgovorne osebe organov po načrtu obveščanja ReCO Ljubljana (pristojne reševalne službe v skladu z načrti),
- odgovorno osebo lokalne skupnosti, kjer se je zgodila nesreča.

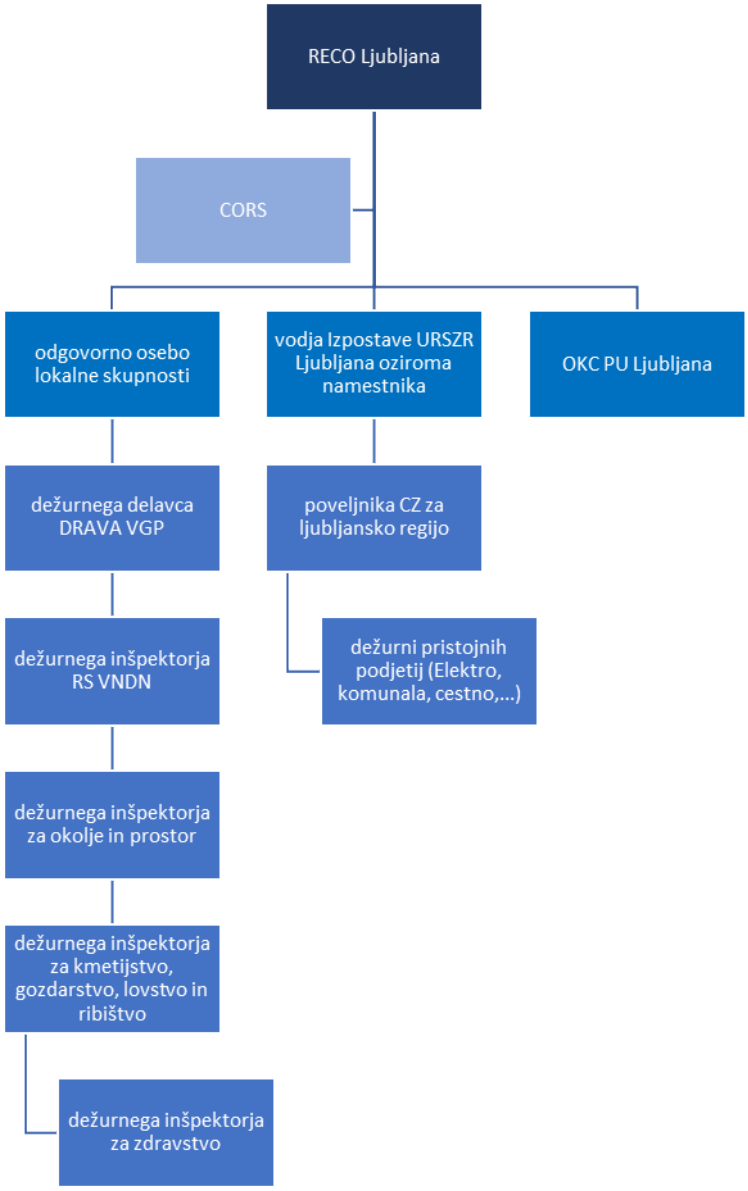
P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ za ljubljansko regijo
P - 2	Podatki o delavcih Izpostave URSZR Ljubljana
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

Za sprotno obveščanje občin, služb in drugih izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči o stanju in razmerah na območju nesreče, sprejetih ukrepih in poteku zaščite in reševanja skrbi Izpostava URSZR Ljubljana preko ReCO Ljubljana, s tem da:
- pripravlja in izdaja informativni bilten,
- pripravlja občasne širše pisne informacije.

P - 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P - 18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov

Ob železniških nesrečah večjega obsega pri prevozu nevarnih snovi ReCO in /ali CORS obveščata pristojne organe, ki so razvidni iz spodnje sheme.

Shema 2: Obveščanje pristojnih organov, ki jih v ReCO in/ali CORS obveščata ob večji železniški nesreči z nevarno snovjo.

5.3. Obveščanje javnosti

Javnost mora biti o železniški nesreči pravočasno in korektno obveščena, tako o obsegu nesreče in njenih posledicah kot tudi o aktivnostih za odpravo posledic.

Za obveščanje javnosti in komuniciranje z mediji ob železniški nesreči na območju ljubljanske regije je v skladu s pooblastili pristojen poveljnik CZ za ljubljansko regijo oziroma član regijskega štaba, ki ga poveljnik zadolži za izvedbe te naloge.

Ob železniški nesreči v ljubljanski regiji, v kateri so udeleženi ljudje, Uprava RS za zaščito in reševanje lahko organizira v sodelovanju z upravljavcem javne železniške infrastrukture informacijski center.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po predpisih na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo, povezano z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočil državnih organov za javnost pristojni:
- Slovenska tiskovna agencija (STA),
- Televizija Slovenije,
- Radio Slovenija.

P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P – 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
D – 2	Načrt Izpostave Ljubljana za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in regijskega štaba CZ
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči

5.4. Alarmiranje

Ob železniški nesreči pri prevozu nevarnih snovi, ko pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje in je neposredno ogroženo življenje ali zdravje ljudi in živali, je potrebno takoj začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov in prebivalstvo opozoriti na bližajočo se nevarnost z alarmiranjem. Alarmiranje se izvaja izključno na zahtevo pristojnega vodja intervencije oziroma poveljnika CZ za ljubljansko regijo ali njegovega namestnika, poveljnika CZ občine na območju katere se je zgodila železniška nesreča.

ReCO Ljubljana v ogroženi občini prebivalstvo opozori na bližajočo se nevarnost s proženjem siren z alarmnim znakom »opozorilo na nevarnost«, nato pa mora posredovati obvestilo po radiu, televiziji oziroma na drug predviden način o vrsti nevarnosti, napotke za osebno in vzajemno zaščito ter napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov vodenja in strokovnih služb

Po obvestilu o železniški nesreči in prvih poročilih s kraja železniške nesreče, poveljnik in/ali namestnik CZ za ljubljansko regijo oceni stanje na prizadetem območju. Na podlagi stanja (razsežnost in posledice železniške nesreče) in zahtev po pomoči, sprejme odločitev o aktiviranju organov, pristojnih za operativno, strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči na regijski ravni in o uporabi regijskih sil za ZRP.

Glede na oceno stanja in možen razvoj dogodkov lahko poveljnik (ali njegov namestnik) CZ za ljubljansko regijo aktivira:
- štab CZ za ljubljansko regijo,
- službo za podporo štaba CZ za ljubljansko regijo ter
- regijske sile zaščite, reševanja in pomoči.

D – 2	Načrt Izpostave Ljubljana za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in regijskega štaba CZ

6.2 Aktiviranje regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

O pripravljenosti in aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč v ljubljanski regiji odloča poveljnik CZ za ljubljansko regijo oziroma njegov namestnik.

Pozivanje pripadnikov CZ in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč ter vse zadeve z zvezi z nadomestili plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ izvaja Izpostava URSZR Ljubljana.

Za pomoč Policije pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ob železniški nesreči lahko prek CORS in UKC UPS GPU zaprosi poveljnik CZ RS ali njegov namestnik, oziroma Generalni direktor URSZR oziroma vodja intervencije.

V kolikor obstaja potreba (zahteva vodje intervencije, zdravnika, policista ali druge pooblaščene osebe), se preko ReCO Ljubljana prenese zahteva za sodelovanje oziroma uporabo zrakoplovov CORS-u.

Za zagotavljanje varnosti se aktivira policija, ki zavaruje območje nesreče, ureja cestni promet za intervencijska vozila, zavaruje izvajanje posameznih zaščitnih ukrepov, sodeluje pri urejanju prometa in izvaja nadzor nad upoštevanjem začasne in stalne prometne signalizacije.

P – 4	Podatki o organih , službah in enotah CZ
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 15	Vzorec delovnega naloga

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Materialna pomoč države ob železniški nesreči obsega:
- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme,
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v finančnih sredstvih.

O uporabi materialnih sredstev iz državnih blagovnih rezerv za pomoč prizadetim ob železniški nesreči odloča Vlada RS na predlog poveljnika CZ RS ali njegovega namestnika oziroma pristojnega ministra. O uporabi sredstev iz rezerv za primer naravnih in drugih nesreč pa odloča poveljnik CZ RS ali njegov namestnik oziroma generalni direktor URSZR.

Prispela pomoč iz RS se zbira v državnem logističnem centru v Rojah, od koder se organizira razdelitev na prizadeto območje.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Organi in njihove naloge

V primeru železniške nesreče na območju ljubljanske regije imajo regijski organi naslednje naloge:

7.1.1. Poveljnik CZ in namestnik poveljnika CZ za ljubljansko regijo:

- oceni posledice železniške nesreče in potrebo po vključevanju regijskih sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč,
- vodi operativno-strokovno dejavnost Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč na območju ljubljanske regije,
- aktivira in usmerja regijske sile za ZRP za nudenje pomoči,
- usklajuje izvajanje operativnih ukrepov,
- predlaga poveljniku CZ RS uporabo sil za ZRP iz drugih regij oziroma sprejem dodatnih ukrepov,
- obvešča poveljnika CZ RS o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem in pomočjo ter odpravljanjem posledic nesreče,
- vodi pripravo poročila o nesreči,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.2. Štab CZ za ljubljansko regijo:

- izdela oceno situacije (ocena posledic nesreče, presoja razvoja razmer in ogroženosti, sprejeti zaščitno-reševalni ukrepi, ocena sil in sredstev), vodenje karte in sprotno spremljanje razmer na terenu,
- koordinira zaščito, reševanje in pomoč med državo, občinami, organi, organizacijami in službami, ki sodelujejo pri odpravljanju posledic nesreče,

- vodi operativno-strokovno dejavnost Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- obvešča javnost,
- izdela poročilo o nesreči, posledicah in stanju na prizadetem območju,
- pripravlja strokovne ukrepe in navodila za delo na prizadetem območju,
- izvaja oglede na terenu in pripravlja poročila.

7.1.3. Izpostava URSZR Ljubljana

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- usmerja delovanje Regijskega centra za obveščanje,
- zbira, obdeluje in posreduje podatke o nesreči,
- zagotavlja pogoje za delo Štaba CZ za ljubljansko regijo,
- zagotavlja informacijsko podporo organom vodenja na regijski ravni,
- izdeluje ocene ogroženosti s Slovenskimi železnicami, načrtuje ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje posledic škode,
- pomaga pri vodenju zaščite, reševanja in pomoči ter pri odpravljanju posledic,
- sodeluje pri zagotavljanju logistične podpore pri delovanju regijskih sil, pomoči iz sosednjih regij oziroma mednarodne pomoči.

D – 2	Načrt Izpostave Ljubljana za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in regijskega štaba CZ

7.1.4. Dejavnost Policijske uprave Ljubljana:

- varuje ljudi in premoženje ter vzdržuje javni red na prizadetem območju,
- nadzira in ureja promet v skladu s stanjem prometne infrastrukture in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- varuje državno mejo in izvaja mejni nadzor ter policijske naloge v zvezi s tujci v skladu z razmerami,
- z letalsko enoto policije sodeluje pri opravljanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalog, pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč,
- organizira preventivno in represivno dejavnost v zvezi s kaznivimi dejanji v skladu z nastalimi razmerami,
- sodeluje pri identifikaciji žrtev,
- vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo z drugimi organizacijskimi enotami ministrstva ter drugimi državnimi organi, zlasti še pristojnimi centri za obveščanje,
- sodeluje s policijami tujih držav,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Navedene naloge v ljubljanski regiji opravlja Policijska uprava Ljubljana in pristojne policijske postaje v sodelovanju s pristojnimi organi in službami Civilne zaščite.

Za koordinacijo teh nalog je zadolžen član štaba CZ za ljubljansko regijo.

D – 22/5	Načrt dejavnosti PU Ljubljana

7.2. Operativno vodenje

Intervencijo na mestu nesreče vodi vodja intervencije oziroma šef nadzorne postaje.

Naloge vodje intervencije ob železniški nesreči so naslednje:
- oceni stanje na kraju nesreče,
- določi lokacijo od kod intervenirajo reševalne enote,
- določi metode in vrstni red reševalnih posegov,
- razporedi reševalce na delovna mesta,
- določi mesto za triažo ranjenih oziroma mesto, od koder jih reševalna vozila prevažajo v zdravstvene ustanove (če je večje število),
- zbira potrebe po pomoči – reševalnih vozil, reševalcih, potrebni opremi in zamenjavi ekip,
- preda dolžnost naslednjemu vodji intervencije.

Po obvestilu o železniški nesreči se poleg javnih reševalnih služb aktivirajo intervencijske enote upravljalca železniške infrastrukture in javne reševalne službe, ki pričnejo z izvajanjem ZRP. V kolikor vodja intervencije presodi, da navedene sile ne zadoščajo, zaprosi za pomoč v silah in sredstvih ZRP poveljnika CZ za ljubljansko regijo, ki organizira potrebno pomoč regije. Dodatno pomoč lahko zagotavlja tudi država.

Poveljnik CZ občine lahko, glede na posledice železniške nesreče, odredi aktiviranje ustreznih organov in sil za ZRP občine.

Poveljnik CZ za ljubljansko regijo lahko za opravljanje posameznih nalog določi vodjo intervencije, ki so mu podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči na prizadetem območju.

Posledice nesreče je treba čim prej dokumentirati. Prav tako je potrebno dokumentirati vse odločitve poveljnika CZ za ljubljansko regijo in drugih organov, za kar je zadolžena služba za podporo regijskemu štabu CZ za ljubljansko regijo.

P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

7.3. Zaščita in reševanje ob železniški nesreči

Glede na kraj in posebnost reševanja ločimo železniško nesrečo potniškega ali tovornega vlaka:
- na težko dostopnem terenu in ob iztirjenju vlaka in padcu tirnih vozil v vodo,
- na železniški postaji,

- pri prevozu nevarnih snovi,
- zaradi eksplozije na vlaku.

Železniška nesreča na težko dostopnem terenu in ob iztirjenju vlaka v vodo

Večina odsekov železniških prog na območju ljubljanske regije ima dostop po cestah oziroma gozdnih poteh. Oteženo reševanje bi nastalo pri iztirjanju vlaka v vodo z mostov, ki prečkajo reke. Ti mostovi so:
- most čez Ljubljanico v naselju Podpeč (jeklen, dolžine 61m),
- most v Mostah v Ljubljani (jeklen, dolžine 36m),
- most v Zalogu (jeklen, dolžine 80m),
- na reki Savi je črnuški most med naseljema Ježica in Črnuče (jeklen, dolžine 155m),
- most pred Litijo (jeklen, dolžine 169m),
- na Gruberjevem kanalu pa most na Kodeljevem (betonski, dolžine 46m).

Pri tem se upošteva, da ob železniški nesreči na težko dostopnem terenu reševalne ekipe potrebujejo opremo in sredstva, ki jo je zaradi orografskih ovir težko prenesti na kraj nesreče. Za reševanje poleg reševalne opreme potrebujejo še prvo pomoč, odeje, obleko, šotore, hrano in vodo tako za ponesrečene kot tudi za reševalce.

Železniška nesreča na železniški postaji

V ljubljanski regiji imamo 205 km železniških prog. Železniški promet v ljubljanski regiji upravljata neposredno ali posredno prometna operativa Ljubljana in Postojna ter 5 LVP, ki promet upravljajo lokalno. Daljinsko se vodi promet na Jesenicah in v prometni operativi Postojna (glej 6.odstavek točke 1.2). Na železniških postajah vstopajo in izstopajo potniki, ter nakladajo in razkladajo tovor, vse to pa lahko pogojuje nastanku nesreče na postaji.

Zaradi, praviloma, lažje dostopnosti do mesta nesreče na železniški postaji, je čas prihoda sil za ZRP krajši, zato so tudi učinkovitejše, lažje je organizirati materialno in zdravstveno oskrbo, izdelati načrt urejanja prometa za intervencijska vozila ter zavarovanje območja nesreče. Za večje železniške postaje morajo pristojni izdelati načrt urejanja prometa za intervencijska vozila in načrt zavarovanja območja železniške nesreče.

D – 602	Ogroženi železniški odseki

Železniška nesreča pri prevozu nevarnih snovi

Ob železniški nesreči pri prevozu nevarnih snovi obstaja nevarnost, da pride do nenadzorovanega uhajanja ali izlitja nevarnih snovi v okolje. Zato je potrebno pri prevozih nevarnih snovi in še zlasti pri nalaganju oziroma prečrpavanju nevarnih snovi poostriti nadzor pri ravnanju in zagotoviti ustrezno pripravljenosti na možne izredne dogodke z nevarno snovjo.

Organizacije, ki opravljajo dejavnost, ki pomeni nevarnost za nastanek nesreče zaradi njihove dejavnosti (skladiščenje, pretovarjanje nevarnih snovi) na industrijskem tiru, ki je v lasti ali v upravljanju pošiljatelja ali prejemnika pošiljke z nevarno snovjo, znotraj ali zunaj njegovega območja delovanja, so dolžni zagotoviti ustrezno pripravljenost na možne izredne dogodke z nevarno snovjo.

Ob železniški nesreči pri prevozu nevarnih snovi pa je prevoznik tisti, ki mora zavarovati, pobrali ali odstraniti oziroma dati nevarno snov na za to določen prostor ali na drug način poskrbeti, da ni več nevarnosti. Če prevoznik tega ne more izvesti, mora poklicati organizacijo, ki je pooblaščena za reševanje nesreč z nevarnimi snovmi, da to stori na njegove stroške.

Pri prevozu nevarnega blaga po železnici obstaja možnost kontaminacije podtalnice, kmetijske, gozdne ali vodne površine, zato je ob takem dogodku nujno čimprej obvestiti ReCO Ljubljana na številko 112 ali OKC PU Ljubljana na številko 113, ki o dogodku obvestijo vse pristojne organe in službe na občinskem, regijskem in državnem nivoju.

7.4. Organizacija zvez

Pri vzpostavljanju zvez med prometno operativo v Ljubljani (dispečerjem prometne operative) in pooblaščenimi dežurnimi delavci Službe za vodene prometa upravljavca (SVOP) oziroma vodij lokacij (LVP) ter ReCO Ljubljana, se uporabljajo vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Zakonom o telekomunikacijah.
Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- storitve: - intranet zaščite in reševanja ter
  - elektronska pošta;
- zveze: - radijske zveze (ZA-RE, ZA-RE DMR in ZA-RE PLUS, TETRA)
  - satelitske zveze za prenos podatkov mobilnih enot,
  - paketni radio za prenos podatkov zveze radioamaterjev Slovenije in druge zveze Zveze radioamaterjev Slovenije,
  - sistem javne stacionarne telefonije,
  - mobilna telefonija,
  - prenosne bazne postaje mobilne telefonije,
  - internet,
  - telefaks.

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči se uporabljata sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZA-RE) ter sistem osebnega lica. Sistem zvez ZA-RE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij ter drugih zaščitnih in reševalnih akcijah.

Telekomunikacijsko središče tega sistema je v ReCO Ljubljana, preko katerega se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme.

Na območju ljubljanske regije delujejo naslednji repetitorji:

Lokacija repetitorja	Alfanumerična oznaka	Numerična oznaka	Vrsta oddaje
Krim	15-REG LJ	15	SD
Šmarna gora	16-REG LJ	16	SD
Jančе	17-REG LJ	17	SD
Ulovka	18-REG LJ	18	SD
Grmada	19-REG LJ	19	SD
Medvedjek	20-REG LJ	20	SD

P – 19	Radijski imenik sistema zvez ZA-Re, Za-RE+
D – 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Ukrepi zaščite in reševanja

Od zaščitnih ukrepov se bo železniški nesreči izvajajo predvsem naslednji:
- RKB zaščita,
- evakuacija,
- sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev.

8.1.1. RKB zaščita

Na območju ljubljanske regije se prepelje velike količine nevarnih snovi, zlasti na odseku proge Logatec – Ljubljana – Sava in vedno obstaja nevarnost, da pride zaradi različnih vzrokov do nesreče. Poleg življenj potnikov in strokovnega osebja so ogrožena tudi življenja ljudi, ki živijo na območju nesreče in neposredno okolje.

Za neposredno zaščito ljudi in okolja pred učinki nevarnih snovi oziroma pred posledicami nesreče z nevarnimi snovmi ob železniški nesreči bi poskrbele gasilske enote širšega pomena (GB Ljubljana, CZR Domžale, OGE Litija, OGE Kamnik, OGE Ribnica in OGE Kočevje). Zahtevnejše laboratorijske preiskave in analize izvajajo na terenu samem Ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME) pri Institutu Jožef Stefan in mobilna enota z ekološkim laboratorijem (MEEL) pri Nacionalnem laboratoriju za zdravje, okolje in hrano Maribor. Analize, ki jih na terenu ni mogoče opravljati, izvajajo po potrebi pooblaščene organizacije, ki so

opremljene z laboratoriji za najzahtevnejše kemične, biološke in radiološke preiskave.

Vse sile, ki sodelujejo pri intervenciji morajo biti ustrezno opremljene.

P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

8.1.2. Evakuacija

Če bi ob železniški nesreči pri prevozu nevarnih snovi v naseljenem območju, prišlo do požara ali bi nevarne snovi začele nenadzorovano uhajati v okolje, in zaradi svojih škodljivih lastnosti ogrožati življenje in zdravje ljudi in živali, bi bilo treba izvesti evakuacijo okoliških prebivalcev, pri čemer se pričakuje, da bi bilo onesnaženje in s tem evakuacija prebivalcev prizadetih krajev kratkotrajna.

Evakuacijo prebivalcev iz ogroženega območja načrtujejo in izvajajo lokalne skupnosti, na podlagi podatkov, ki jih posredujejo upravljavci železniške infrastrukture in prevozniki nevarnih snovi.

8.1.3. Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Nastanitev evakuiranih prebivalcev z ogroženega območja občine je možna na neogroženih območjih v zaledju občin.

Nastanitev in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev je v pristojnosti občine in se podrobneje razčleni v delih načrta zaščite in reševanja ob železniški nesreči občine.

P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P - 26	Pregled centrov za socialno delo

8.2 Naloge zaščite in reševanja

8.2.1. Gašenje in reševanje

Naloge gašenja in reševanja ob železniški nesreči izvajajo:
- gasilske enote širšega pomena ter
- gasilske enote pristojnih gasilskih društev.

Gasilske enote izvajajo:
- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
- reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov,

- pomoč pri prenosu poškodovancev s kraja nesreče in s težje dostopnih predelov,
- pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz in
- druge splošne reševalne naloge.

Za gašenje in reševanje na težko dostopnem terenu se lahko sile in sredstva za reševanje (reševalci, gasilci, gasilska in druga intervencijska vozila) do kraja nesreče prepeljejo po nepoškodovanih železniških tirih oziroma s helikopterji policije in SV.

P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

8.2.2. Tehnično reševanje

Tehnično reševanje, ki ga izvajajo enote in službe zajema:
- ✓ odkrivajo ponesrečene v razbitinah,
- ✓ rešujejo ljudi in materialne dobrine iz razbitin, vode, težko dostopnih predelov, predorov, mostov, viaduktov,
- ✓ premoščanje vodnih in drugih ovir,
- ✓ zavarovanje poti in prehodov na težko dostopnih terenov,
- ✓ izvajajo druge naloge iz svoje pristojnosti.

Ob železniški nesreči se za tehnično reševanje lahko aktivira:
- gasilske enote, ki opravljajo naloge širšega pomena,
- tehnično reševalne enote,
- gorsko reševalno službo,
- ekipe potapljačev,
- jamarsko reševalno službo,
- posebna policijska enota.

P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

8.2.3. Nujna medicinska pomoč

Ob železniški nesreči nujno medicinsko pomoč (NMP) izvajajo službe nujne medicinske pomoči organizirane na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Pred bolnišnični del ukrepov sistema NMP v množičnih nesrečah obsega štiri temeljne sklope:
- aktivnosti na poti do kraja nesreče,
- prihod na kraj nesreče,

- organizacija službe NMP na kraju nesreče in
- prevoz pacientov.

Ukrepanje na bolnišnični ravni temelji na izdelanem načrtu delovanja bolnišnice v primeru množične nesreče. Ukrepi so prilagojeni organizaciji in prostorom posamezne bolnišnice ter zajemajo:

- aktiviranje in vodenje bolnišnice ob množičnih nesrečah,
- sprejem in registracija pacientov,
- triažo, reorganizacijo bolnišnice in prostorov (primarno in bolnišnično oskrbo pacientov),
- tehnično, materialno in logistično podporo ter
- sodelovanje z mediji in zagotavljanje varnosti.

V primeru potrebe in/ali na zahtevo vodje intervencije se lahko aktivirajo enote CZ za prvo pomoč v lokalnih skupnostih.

P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstveni postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

8.2.4. Identifikacija oseb

Ob železniški nesreči manjšega obsega, bi identifikacijo oseb opravljale redne službe za identifikacijo v okviru zdravstvene službe.

Ob železniški nesreči večjega obsega bi poleg rednih služb aktivirali tudi enoto za identifikacijo oseb pri Inštitutu za sodno medicino pri Medicinski fakulteti. Prevoz mrtvih bi opravile pogrebne organizacije oziroma službe.

8.2.5. Psihološka pomoč

Ob železniški nesreči so zaradi njenih značilnosti, učinka in posledic praviloma hudim stresom izpostavljeni tako preživeli kot reševalci.

Zato 7. odstavek 10.člena Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZeIP-1, UR.l.RS, št. 30/2018) opredeljuje, da mora prevoznik po resni nesreči zagotoviti pomoč žrtvam in jim pomagati pri pritožbenih postopkih v skladu s pravom EU. Takšna pomoč se izvaja prek komuniciranja z družinami žrtev in vključuje psihološki podporo za žrtve nesreče in njihove družine.

Sicer pa se prva psihološka pomoč ob železniški nesreči manjšega in večjega obsega organizira v okviru informacijskega centra, ki jo praviloma opravljajo zlasti psihologi, terapevti, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki s področja zaščite in reševanja ter drugi strokovni delavci, duhovniki in prostovoljci.

V vse programe usposabljanja pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč morajo biti vključene vsebine prve psihološke pomoči.

P – 26	Pregled Centrov za socialno delo
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči (smernice)

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče, ki je prizadela potnike in/ali prebivalce, za zaščito njihovega zdravja in življenja ter varnosti njihovega imetja.

Z ukrepi, ki jih morajo izvesti potniki ob železniški nesreči za zavarovanje svojih življenj in imetja (požar na vlaku, nevarnost naleta vlaka in podobno) je dolžan potnike seznaniti prevoznik. Železniško osebje na železniških postajah in na vlakih izvaja osebno in vzajemno zaščito, v primeru železniške nesreče potniškega vlaka pa je dolžno zagotoviti evakuacijo in umik potnikov na varno.

Na železniških postajah in na vlakih je zagotovljena oprema za osebno in vzajemno zaščito, kar pomeni, da so torbice prve pomoči na vseh železniških postajah in v vlakih, na železniških postajah pa so tudi nosila in garnitura orodja za reševanje. Na vlakih in na železniških postajah so tudi ustrezna gasilna sredstva.

Kadar je zaradi posledic železniške nesreče ogroženo življenje ljudi in živali, skrbijo za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite lokalne skupnosti v sodelovanju z upravljavcem javne železniške infrastrukture in prevoznikom.

10. RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM OKRAJŠAV

10.1 Pomen pojmov

NESREČA – pomeni nehoteni ali nenamerni nepričakovani dogodek ali poseben niz takih dogodkov, ki imajo škodljive posledice; nesreče se razvrščajo v naslednje kategorije: trčenja, iztirjenja, nesreče na nivojskih prehodih, nesreče, ki jih povzročijo tirna vozila med gibanjem in v katerih so udeležene osebe, požari in drugi podobni dogodki, kar ima za posledico:

- najmanj eno hudo poškodovano osebno,
- škodo na voznem parku, progi, drugih napravah ali okolju,
- prekinitev železniškega prometa na glavni progi za šest ali več ur.

RESNA NESREČA – pomeni katerokoli trčenje ali iztirjenje vlakov, katerega posledica je smrt ene ali več oseb ali resne poškodbe petih ali več oseb ali velika škoda na tirnih vozilih, infrastrukturi v okolju, in vsaka druga nesreča z enakimi posledicami, ki ima očiten vpliv na ureditev varnosti na železnici ali na

upravljanje varnosti; »velika škoda« pomeni škodo, ki jo lahko preiskovalni organ oceni takoj in ki znaša vsaj dva milijona eurov.

PREVOZNIK – je pravna ali fizična oseba, ki samostojno opravlja gospodarsko dejavnost katere glavna dejavnost je izvajanje prevoznih storitev prevozov blaga oziroma potnikov v železniškem prometu, pri čemer mora ta prevoznik zagotoviti vleko vlakov, oziroma pravna ali fizična oseba, ki samostojno opravlja gospodarsko dejavnost, ki zagotavlja le vleko vlakov.

UPRAVLJAVEC javne železniške infrastrukture – je pravna oseba, ki je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in obnavljanje železniške infrastrukture ter odgovorna za sodelovanje pri njenem razvoju.

10.2 Razlaga okrajšav

CORS – Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ – Civilna zaščita
CZR – Center za zaščito in reševanje (Domžale)
CZ RS – Civilna zaščita Republike Slovenije
ELME – Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EMS – European Macroseismic Scale – Evropska potresna lestvica
EU – Evropska Unija
GB Ljubljana – Gasilska brigada Ljubljana
LVP – Lokacija vodenja prometa
MEEL – Mobilna enota ekološkega laboratorija Maribor
NP – nadzorna postaja
OGE – operativna gasilska enota
OKC PU – Operativno-komunikacijski center policijske uprave
ReCO – Regijski center za obveščanje
RID – Pravilnik o mednarodnem železniškem prevozu nevarnih snovi
RK – Rdeči Križ
RKB – Radiološka, kemična in biološka zaščita
SV – Slovenska vojska
SVOP – Služba za vodenje prometa
TETRA – Digitalno radijsko omrežje TETRA
UKC – Univerzitetni klinični center
URSZR – Uprava RS za zaščito in reševanje
ZARE – Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZOC – Združeni operativni center
ZRP – Zaščite, reševanje in pomoč

11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1 Skupne priloge

P -1	Podatki o članih štaba CZ za ljubljansko regijo in občinskih štabov CZ

P – 2	Podatki o delavcih Izpostave URSZR Ljubljana
P – 3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, podjetij, zavodov ter organizacij, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
P – 11	Pregled prostovoljnih gasilskih enot in društev s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena v ljubljanski regiji
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča ob večjih (množičnih) nesrečah (občine) – obrazec 4
P – 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali informacije o nesreči, izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P – 19	Radijski imenik sistema zvez ZA-RE, ZA-RE+
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij

11.2 Posebne priloge

P – 39	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P – 601	Seznam železniških postaj v Sloveniji
P – 602	Seznam železniških postaj v Sloveniji, ki sprejemajo vagonske pošiljke z nevarnimi snovmi (SŽ)

11.3 Skupni dodatki

D – 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta
D – 2	Načrt Izpostave URSZR Ljubljana za delovanje ob večjih naravnih in drugih nesrečah ter načrt za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo izpostave in štaba CZ za ljubljansko regijo
D – 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči (smernice)
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč
D – 15	Vzorec delovnega naloga
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta zaščite in reševanja
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu aktiviranja načrta ZiR ob nesreči
D – 22/5	Načrt dejavnosti Policijske Uprave Ljubljana

11.4 Posebni dodatki

D – 600	Ocena ogroženosti SŽ
D – 601	Pregled železniških postaj na območju ljubljanske regije
D – 602	Ogroženi železniški odseki (SŽ)